

آموزش ضمن خدمت «پیشنهاد می‌گردد».

منابع:

- 1- Abatt, FR. Teaching for better learning. A Guide for teachers of primary Health care staffy Second ed. Geneva: World health organisation. 1992
- 2- Baron, Ellenye. etal. Diagnostic microbiology. 8Th ed. St. louis: mosby co.1990
- 3- Cecil. Text book of medicine. 3Th ed. Philadelphia: W.B. Sunders co. 1993

- 4- Daly, Pamela, etal. "Impact on knowledge and practices of a multiregional longterm care facility infection control training program" . A.J.I.C. Vol. 20. No. 5. 1992. PP:225-233.
- 5- Loving, paula . etal . "surveilances of nosocomial infection in private psychiatric Hospitals: An exploratory study". j.A.i.c. Vol. 20. No. 30. 1992. pp: 149-155

**بررسی میزان آگاهی دانشجویان مامائی در مورد
مراقبت‌های دوران بارداری، حین و پس از زایمان زنان
مبتلا به بیماری ایدز در دانشکده‌های پرستاری،
مامایی دانشگاه‌های علوم پزشکی وابسته به وزارت
بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
شهر تهران، سال ۱۳۷۲**

ایران

استاد آمار: آقای پرویز کمالی عضو هیأت علمی
دانشکده بهداشت دانشگاه تهران
چکیده پژوهش:

این پژوهش یک مطالعه زمینه‌ای است که در آن
۱۲۴ دانشجوی سال سوم و چهارم کارشناسی پیوسته
مامایی سه دانشکده پرستاری و مامایی دانشگاه‌های
علوم پزشکی تهران، شهید بهشتی و ایران شرکت

پژوهشگر: فرشته جهدی کارشناس ارشد مامائی
استاد راهنما: خانم شمس الملوک جلال منش
عضو هیأت علمی دانشکده پرستاری و مامایی دانشگاه
علوم پزشکی ایران

استاد مشاور: خانم دکتر پروین پدوئیم عضو
هیأت علمی دانشکده پزشکی دانشگاه علوم پزشکی
ایران و خانم منصوره یادآور نیکروش عضو هیأت علمی
دانشکده پرستاری و مامایی دانشگاه علوم پزشکی

بر اساس برآورد سازمان جهانی بهداشت تا سال ۲۰۰۰ میلادی تعداد افراد آلوده به ۴۰-۳۰ میلیون و تعداد افراد مبتلا حدوداً بالغ بر ۱۰ میلیون زن مرد و کودک خواهند شد که از این رقم ۹۰ درصد موارد در جهان سوم ساکن خواهند بود. آخرین آمار نشان می‌دهد که زنان نیمی از بیماران جدید را تشکیل می‌دهند و تخمین زده می‌شود که بیش از ۱۳ میلیون زن تا سال ۲۰۰۰ دچار بیماری خواهند گشت که در حدود چهار میلیون نفر آنها در اثر این بیماری خواهند مرد. گزارش برنامه توسعه سازمان ملل نشان می‌دهد که زنان ۲۵-۱۵ سال، هفتاد درصد سه‌هزار زنی را که روزانه در سراسر جهان مبتلا به بیماری ایدز گردیده و پانصد زنی را که هر روز در اثر این بیماری جان می‌سپارند، تشکیل می‌دهند.

اگر چه همه‌گیری ایدز در آسیا ده سال بعد از آفریقا و آمریکا شروع شده است، ولی گسترش وسیع آن نگران کننده می‌باشد. در حال حاضر تخمین زده می‌شود که حدود چهل هزار فرد آلوده در ایران وجود دارد که از سال ۱۳۶۶ که اولین مورد ایدز کشف شد تا چهار سال بعد آمار مبتلایان ۲۵ برابر افزایش را نشان می‌دهد. گودرت (۱۹۹۲) می‌نویسد: انتقال این بیماری از مادر به جنین در دورانهای مختلف بارداری حدود ۴۰-۱۳ درصد گزارش شده است. با انتقال این بیماری از مادر به جنین عوارض ناشی از آن موجب اختلال در رشد فیزیکی و مغزی نوزاد می‌شود. علاوه بر تأثیر ایدز بر جنین، تاکنون تحقیقات متعددی در زمینه بررسی تأثیر ایدز بر حاملگی صورت گرفته است. در این رابطه گلاب و همکاران (۱۹۸۷) می‌نویسند: وزن کم نوزاد، پارگی زودرس کیسه آب و زایمان زودرس از عوارض شایع ایدز بر حاملگی می‌باشند. بارداری نیز دارای اثرات تشدید بر پیشرفت سیر بیماری است و زمینه را برای ابتلاء به عفونتهای مختلف فراهم می‌سازد. به

داشتند. روش نمونه‌گیری در این پژوهش تصادفی طبقه‌ای چند مرحله‌ای بوده است و جهت گردآوری داده‌ها پرسشنامه‌ای شامل دو بخش مورد استفاده قرار گرفته است. در بخش اول ۴ سوال مربوط به مشخصات فردی واحدهای مورد پژوهش و در بخش دوم ۲۷ سوال در رابطه با میزان آگاهی دانشجویان مامائی از مراقبتهای دوران بارداری، حین و پس از زایمان تنظیم شده است.

یافته‌های این پژوهش در ۴۹ جدول و ۷ نمودار تدوین و جهت دستیابی به میزان آگاهی واحدهای مورد پژوهش از آمار توصیفی و استنباطی استفاده شده است. در مجموع یافته‌های این پژوهش بیانگر این موارد است که میزان آگاهی دانشجویان مامائی در ۷۸/۲٪ یعنی حداکثر موارد در سطح متوسط و در ۲۱/۸٪ در سطح ضعیف قرار دارد. ضمناً متغیرهای آموزش رسمی دوران تحصیل و استفاده از متخصصین پزشکی، با میزان آگاهی دانشجویان مامائی از مراقبتهای حین زایمان زنان مبتلا به ایدز ارتباط معنی‌دار داشته است. در پایان، کاربرد نتایج حاصل از این پژوهش در حیطه‌های مختلف مورد بحث و بررسی قرار گرفته و جهت کسب نتایج دقیقتر پیشنهاداتی جهت پژوهشهای بعدی ارائه گردیده است.

بیان مسئله پژوهش:

با گذشت یک دهه از بروز اولین مورد ایدز در دنیا، مشکل ایدز، همچنان توجه جهان را به خود مشغول داشته است. چگونگی انتشار ویروس ایدز، تعداد افرادی که هم‌اکنون آلوده‌اند، زمان طولانی بین شروع عفونت و ظاهر شدن علائم بالینی بیماری، عدم دسترسی به واکسن موثر یا علاج قطعی، همه از عواملی هستند که ایدز را به عنوان یک مشکل بهداشتی و نگران کننده مطرح می‌سازند.

خصوص دانشجویان مامایی که در آینده به عنوان ماما نقش مهمی را در انجام مراقبت از این زنان به عهده خواهند داشت، امری ضروری برای پیشگیری از سرایت بیماری در هنگام مراقبت از زنان باردار خواهد بود.

چهارچوب پنداشتی

• یکی از مشکلات قابل توجه بهداشتی در تمام دنیا خصوصاً کشورهای در حال رشد بیماریهای عفونی است که در گروههای آسیبپذیر مانند زنان باردار و کودکان افزایش بیشتری دارد. از جمله این بیماریها که بطور عمومی گسترش یافته است بیماری ایدز می باشد. این بیماری با هدف قرار دادن سیستم دفاعی، دستگاه ایمنی انسان را نسبت به آنتی ژنهای گوناگون دچار ضعف می نماید. عامل آن یکنوع رتروویروس با نام ویروس نارسایی ایمنی می باشد که موجب اختلال در پاسخهای دستگاه ایمنی انسان می گردد.

• کاهش ایمنی زن در دوران بارداری موجب تشدید بیماری ایدز می گردد و زن باردار مستعد ابتلاء به عفونتهای فرصت طلب می شود. با توجه به عوارض ناشی از بیماری ایدز، برخورداری زن باردار مبتلا از مراقبتهای دوران بارداری، حین و پس از زایمان ضروری و حیاتی می باشد تا از این طریق بتوان با روشهای صحیح کنترل عفونت که از طریق مشاوره با زن باردار انجام می شود از پیشرفت سیر بیماری او پیشگیری کرد. آکوستا (۱۹۹۲) در این زمینه می نویسد: ماما می تواند با شناخت سریع عوارض مادری و جنینی به کاهش مرگ و میر زنان کمک نماید. لذا، جهت حصول به اهداف مراقبت زنان باردار مبتلا به ایدز به منظور ارائه مراقبتهای مربوط به اساسی ترین مسئله یعنی آموزش و آگاهی دانشجویان مامایی باید توجه شود تا از این طریق بتوان از انتشار

همین دلیل در صورت وقوع بارداری بایستی هر چه زودتر زن باردار را در مراحل اولیه حاملگی و پس از آن در فواصل مناسب تحت ارزیابیهای بالینی قرار داد.

پژوهشی توسط گواهی و همکاران (۱۳۷۳) پیرامون بررسی رابطه میزان آگاهی دانشجویان رشته های علوم پزشکی از بیماری ایدز با نگرش آنها در مورد ابتلا به این بیماری در دانشگاه علوم پزشکی مشهد انجام شد. تعداد نمونه ها ۱۴۰ نفر و واحدهای مورد پژوهش ۵ گروه دانشجویان سالهای آخر رشته های علوم پزشکی شامل: دکترای عمومی، دندانپزشکی، دکترای حرفه ای، علوم آزمایشگاهی، کارشناس ارشد پرستاری و مامائی بوده اند که به طور تصادفی از دانشگاههای علوم پزشکی شهر مشهد انتخاب شده بودند. جمع آوری اطلاعات از طریق پرسشنامه صورت گرفته بود. نتایج حاصل از این پژوهش نشان داد که دانشجویان رشته های علوم پزشکی دانشگاههای مشهد از آگاهی متوسط در مورد بیماری ایدز برخوردار بوده اند ولی در حیطه های کنترل، پیشگیری، درمان و مراقبت آگاهی نسبتاً ضعیفی داشته اند. علاوه بر آن دانشجویان رشته های پرستاری و دندانپزشکی آگاهی کمتری از بیماری ایدز داشتند. همچنین دانشجویان رشته های پزشکی و پرستاری مثبت ترین نگرشها و دانشجویان رشته دندانپزشکی منفی ترین نگرشها را در مورد ابتلاء به این بیماری احراز کرده اند. از جالبترین یافته های پژوهش، عدم ارتباط معنی دار بین آگاهی و نگرش بوده است.

بنابراین با توجه به اینکه نمی شود حصار آهنی به دور مرز کشورها کشید و ایدز هیچ کشور، نژاد، جنس و سنی را در امان نخواهد گذاشت، لازم است که در زمینه این بیماری شناخت لازم را پیدا کرد تا تمامی افراد مجهز به سلاح آگاهی شده و بتوانند با آن مقابله کنند. در این راستا افزایش آگاهی مراقبین بهداشتی به

- تعیین میزان آگاهی دانشجویان مامایی در مورد مراقبتهای پس از زایمان زنان مبتلا به بیمار ایدز، در دانشکده پرستاری و مامائی دانشگاههای علوم پزشکی وابسته به وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی شهر تهران، سال ۱۳۷۲.

- تعیین ارتباط بین برخی از مشخصات فردی واحدهای مورد پژوهش با میزان آگاهی آنان در مورد مراقبتهای دوران بارداری، حین و پس از زایمان زنان مبتلا به بیماری ایدز در دانشکدههای پرستاری و مامائی دانشگاههای علوم پزشکی وابسته به وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی شهر تهران، سال ۱۳۷۲.

سوالات پژوهش:

- واحدهای مورد پژوهش دارای چه مشخصات فردی می‌باشند؟

- آگاهی دانشجویان مامائی در مورد مراقبتهای دوران بارداری زنان مبتلا به بیماری ایدز به چه میزانی است؟

- آگاهی دانشجویان مامائی در مورد مراقبتهای حین زایمان زنان مبتلا به بیماری ایدز به چه میزانی است؟
- آگاهی دانشجویان مامائی در مورد مراقبتهای پس از زایمان زنان مبتلا به بیماری ایدز به چه میزانی است؟
- میزان آگاهی دانشجویان مامایی در مورد مراقبتهای بارداری، حین و پس از زایمان زنان مبتلا به بیماری ایدز با کدامیک از مشخصات فردی آنان در دانشکدههای پرستاری و مامائی دانشگاههای علوم پزشکی وابسته به وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی شهر تهران، سال ۱۳۷۲ ارتباط دارد؟

نوع پژوهش:

پژوهش حاضر از نوع زمینه‌ای است. در این پژوهش ابتداء توصیفی از مشخصات فردی واحدهای

عوارض ناشی از بیماری روی مادر، جنین، خانواده و جامعه پیشگیری نمود. نمکی (۱۳۷۲) نیز اشاره می‌کند که برای کنترل بیماری ایدز، بهترین، غنی‌ترین و پراهمیت‌ترین حربه استفاده از آموزش و آگاهی‌رسانی به مردم می‌باشد.

اهداف پژوهش:

اهداف کلی:

- تعیین میزان آگاهی دانشجویان مامایی در مورد مراقبتهای دوران بارداری، حین و پس از زایمان زنان مبتلا به بیماری ایدز در دانشکدههای پرستاری و مامایی دانشگاه علوم پزشکی وابسته به وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی شهر تهران، سال ۱۳۷۲.

- ارائه پیشنهادات برای کاربرد یافته‌ها.

- ارائه پیشنهادات برای پژوهشهای بعدی بر اساس یافته‌ها.

اهداف ویژه:

- تعیین برخی از مشخصات فردی واحدهای مورد پژوهش در دانشکدههای پرستاری و مامایی دانشگاههای علوم پزشکی وابسته به وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی شهر تهران، سال ۱۳۷۲.

- تعیین میزان آگاهی دانشجویان مامایی در مورد مراقبتهای دوران بارداری زنان مبتلا به بیماری ایدز، در دانشکدههای پرستاری و مامائی دانشگاههای علوم پزشکی وابسته به وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی شهر تهران، ۱۳۷۲.

- تعیین میزان آگاهی دانشجویان مامایی در مورد مراقبتهای حین زایمان زنان مبتلا به بیماری ایدز، در دانشکدههای پرستاری و مامایی دانشگاههای علوم پزشکی وابسته به وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی شهر تهران، سال ۱۳۷۲.

اشتغال داشته اند.

۲- کلیه واحدهای مورد پژوهش در سال سوم و چهارم مامایی در یکی از دانشکده‌های پرستاری و مامایی دانشگاه‌های علوم پزشکی وابسته به وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی شهر تهران مشغول به تحصیل بوده‌اند.

۳- واحدهای مورد پژوهش در پژوهشی نظیر این بررسی شرکت نکرده بودند.

محیط این پژوهش :

محیط پژوهش شامل سه دانشکده پرستاری و مامایی وابسته به دانشگاه‌های وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی شهر تهران می‌باشد. دلیل انتخاب محیط مذکور بر اساس اهداف پژوهش و به دلیل همگون بودن شرایط و امکانات دسترسی به واحدهای مورد پژوهش بوده است.

روش گردآوری داده‌ها:

ابزار گردآوری داده‌ها در این پژوهش پرسشنامه بوده است.

جهت تعیین اعتبار علمی (روایی) با در نظر گرفتن اهداف ویژه این پژوهش از روش اعتبار محتوی استفاده گردید. ابتدا این پرسشنامه بر اساس کتب و مقالات علمی در رابطه با موضوع مورد پژوهش تهیه و با نظر اساتید راهنما و مشاور و آمار تنظیم شد و پس از آن توسط ده نفر از اعضاء هیأت علمی دانشکده پرستاری و مامایی دانشگاه علوم پزشکی ایران و عده‌ای از پزشکان متخصص بیماریهای عفونی اداره مبارزه با بیماریهای آمیزی و واگیردار وابسته به وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی شهر تهران مورد بررسی و ارزشیابی قرار گرفت و پس از انجام اصلاحات ضروری در پرسشنامه جهت تعیین اعتماد علمی آماده

مورد پژوهش به عمل آمده است، سپس میزان آگاهی واحدهای مورد پژوهش در دوره‌های مختلف بارداری، حین و پس از زایمان زنان مبتلا به بیماری ایدز نیز به توصیف درآمده است و در مرحله بعد ارتباط بین مشخصات فردی واحدهای مورد پژوهش و میزان آگاهی از مراقبتهای دوران بارداری، حین و پس از زایمان زنان مبتلا به بیماری ایدز تعیین گردیده است.

جامعه پژوهش:

جامعه پژوهش را کلیه دانشجویان سال سوم و چهارم کارشناسی پیوسته مامایی دانشکده‌های پرستاری و مامایی دانشگاه‌های علوم پزشکی تهران، شهید بهشتی و ایران تشکیل داده است.

نمونه پژوهش:

در این پژوهش ۱۲۴ نفر از دانشجویان سالهای سوم و چهارم کارشناسی پیوسته مامایی که واجد شرایط تعیین شده برای واحدهای مورد پژوهش بودند از میان جامعه پژوهش انتخاب شدند.

روش نمونه‌گیری:

روش نمونه‌گیری تصادفی و طبقه‌ای چند مرحله‌ای می‌باشد، بدین ترتیب که ابتدا لیست دانشجویان سالهای سوم و چهارم کارشناسی پیوسته از ۳ دانشکده پرستاری و مامایی شهید بهشتی، ایران و تهران تهیه گردید، سپس به نسبت از هر نیمسال تحصیلی نمونه‌ها بر اساس شماره‌های فرد به صورت تصادفی در ماههای مهر و آبان سال ۱۳۷۲ انتخاب شدند.

مشخصات واحدهای مورد پژوهش :

۱- واحدهای مورد پژوهش در زمان انجام پژوهش به عنوان دانشجوی کارشناسی پیوسته مامایی به تحصیل

دارند، نیمی از آنان (۵۰ درصد) در سال سوم و نیم دیگر (۵۰ درصد) در سال چهارم مامایی به تحصیل اشتغال دارند. اکثریت (۸۲/۳٪) آنان هیچگونه دوره آموزشی در مورد مراقبتهای دوران بارداری، حین و پس از زایمان زنان مبتلا به ایدز ندیده‌اند و بیشترین منبع کسب اطلاعات برای آنان کتب، مجلات و روزنامه بوده است.

- نتایج حاصله در رابطه با سوال دوم این پژوهش نشانگر آن بود که امتیاز کسب شده در اکثریت (۶۵/۳٪) واحدهای مورد پژوهش در سطح متوسط و در ۳۴/۷ درصد موارد در سطح ضعیف می‌باشد.

- جهت پاسخ به سوال شماره سه این پژوهش یافته‌ها بیانگر آن است که میزان این آگاهی ضعیف و فقط در ۴/۸ درصد موارد در سطح خوب می‌باشد.

- در پاسخ به سوال شماره چهار این پژوهش یافته‌ها گویای آن است که اکثریت (۶۵/۳٪) واحدهای مورد پژوهش از آگاهی متوسط برخوردار بودند و فقط در ۳۴/۷٪ موارد آگاهی آنان در سطح ضعیف قرار داشت.

- جهت پاسخ به سوال شماره پنج این پژوهش ارتباط بین تک تک مشخصات فردی واحدهای مورد پژوهش با میزان آگاهی آنان از هر یک از مراقبتهای دوران بارداری و پس از زایمان زنان مبتلا به بیماری ایدز به طور جداگانه مورد بررسی و سنجش قرار گرفت که هیچگونه ارتباط معنی‌داری دیده نشد، فقط هنگامیکه ارتباط میزان آگاهی واحدهای مورد پژوهش با مشخصات فردی دیدن دوره آموزش رسمی دوران تحصیل و منبع کسب اطلاعات استفاده از متخصصین پزشکی در حین زایمان مورد بررسی قرار گرفت، نتایج آزمون آماری کای دو با بیش از ۹۵ درصد ارتباط معنی‌دار را بین متغیرهای دیدن دوره آموزش رسمی دوران تحصیل و میزان آگاهی واحدهای مورد پژوهش نشان داد. همچنین ارتباط معنی‌دار آماری بین

گردید. برای انجام این کار پرسشنامه مقدماتی در دو نوبت به فاصله ده روز بین ده نفر از دانشجویان مامایی که دارای مشخصات مشابه و همگون با نمونه‌های مورد پژوهش بودند ارائه گردید و نتایج به دست آمده با مقایسه پاسخها بار اول و دوم در مورد هر کدام از سوالها مورد سنجش قرار گرفت و مشخص شد که پاسخهای بار اول و دوم به هم نزدیک می‌باشند.

روش تجزیه و تحلیل داده‌ها:

در این پژوهش مشخصات داده‌ها بر حسب تعداد گروهها، تک‌گروهی و بر حسب تعداد متغیرها تک‌متغیری (آگاهی) و بر حسب نوع اطلاعات برخی از متغیرها از نوع کیفی مانند منابع کسب اطلاعات و بعضی کمی پیوسته مانند سن می‌باشند. جهت سهولت کار، متغیرهای مربوط به اهداف بر حسب مقیاس سنجش به صورت رتبه‌ای تقسیم‌بندی شدند.

کلیه داده‌های کسب شده به صورت جداول توزیع فراوانی مطلق و نسبی رسم گردید. از آمار توصیفی جهت تنظیم جداول، توزیع فراوانی و درصد، رسم نمودارها، تعیین میانگین و انحراف معیار اطلاعات برای نشان دادن وضعیت موجود و از آمار استنباطی، جهت پی بردن به وجود یا عدم وجود همبستگی بین صفات کیفی استفاده شده است. همچنین جهت پی بردن به وجود یا عدم وجود همبستگی بین صفات کیفی از ضریب همبستگی پیرسون و آزمون زد استفاده گردید.

نتیجه گیری نهایی از یافته‌ها:

- از جمع بندی یافته‌های این پژوهش در رابطه با سوالات پژوهش می‌توان چنین نتیجه گرفت:
در پاسخ به سوال شماره ۱ این پژوهش نتیجه یافته‌ها نشان داد که اکثریت (۷۷/۴٪) واحدهای مورد پژوهش با میانگین سنی ۲۳/۱۵ در گروه سنی ۲۰-۲۴ سال قرار

قسمت‌های مختلف کار (مسئولان و مدرسین آموزش مامایی، متخصصین پزشکی، مامایی، دانشجویان مامایی، کمیته تحقیق پرستاری، مامائی، نهادهای دولتی، برنامه‌ریزان و مسئولین وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی) بتوانند مشکلاتی را که در جهت نگهداری و مراقبت از زنان باردار مبتلا به ایدز ایجاد می‌شود، کاهش داده و در بهبود کیفیت زندگی مادران و کودکان که هسته‌های اصلی خانواده هستند، کمک موثری نمایند.

- نظر به اینکه یافته‌های متعدد، نشانگر شناخت کم دانشجویان از بیماری، عوارض ناشی از آن بر نوزاد، اقدامات پیشگیری، مراقبت‌های دوران بارداری و پس از زایمان، آموزش پیشگیری به خانواده، اقدامات اولیه از ابتلاء به ماما، برنامه‌ریزی برای پیگیری مادر و کمبود آگاهی از پیشگیری سرایت بیماری به طور کلی می‌باشد، لذا این نکات می‌تواند برای مسئولین آموزشی حائز اهمیت و قابل توجه باشد که جهت رفع این مشکلات با برنامه‌ریزی صحیح آموزشی در واحدهای دروس داخلی، جراحی و بیماریهای عفونی، مامائی، بارداری، زایمان، نوزادان، اپیدمیولوژی و بهداشت، به نحوی دانشجویان را به طور نظری و عملی آموزش دهند که آنان نه تنها به اهمیت پیشگیری و نقش ماما در قبال ارائه مراقبت‌های زنان باردار مبتلا به ایدز واقف شوند، بلکه بتوانند با کسب آگاهیهای لازم در این زمینه، مانع از سرایت و صدمات جبران ناپذیر این بیماری به خود، خانواده و جامعه‌شان گردند.

- از آنجائیکه یافته‌های پژوهش نشان دادند که اکثریت دانشجویان مامائی به نیازهای روانی زنان مبتلا به ایدز توجه دارند، لذا یافته‌های این پژوهش می‌تواند راهنمای مفیدی برای ماماها و دیگر افراد کادر بهداشتی، درمانی باشد تا با شناخت صحیح این بیماری و راههای انتقال آن از بیماری ایدز و زنان

متغیرهای منبع کسب اطلاعات، استفاده از متخصصین پزشکی با میزان آگاهی واحدهای مورد پژوهش از مراقبت‌های حین زایمان زنان مبتلا به بیماری ایدز بایش از ۹۵ درصد اطمینان به وسیله آزمون کای دو نشان داده شد. در مرحله بعد که ارتباط تک تک مشخصات فردی با میزان آگاهی واحدهای مورد پژوهش از مراقبت‌های دوران بارداری، حین و پس از زایمان زنان مبتلا به بیماری ایدز در کل مورد بررسی قرار گرفت. یافته‌های حاصل از آزمونهای آماری کای دو و پیرسون هیچگونه ارتباط معنی‌داری را بین این متغیرها نشان نداد.

بطور خلاصه در ارتباط با هدف کلی پژوهش یافته‌ها نشانگر آن بود که میانگین امتیازات آگاهی کسب شده از مراقبت‌های حین زایمان در وضعیت بهتری نسبت به میانگین امتیاز کسب شده آگاهی واحدهای مورد پژوهش از مراقبت‌های دوران بارداری و پس از زایمان زنان مبتلا به بیماری ایدز قرار داشت و علاوه بر آن یافته‌ها همچنین نشان داد که میزان آگاهی واحدهای مورد پژوهش از مراقبت‌های پس از زایمان زنان مبتلا به ایدز که در حقیقت در ارتباط مستقیم با رعایت نکات بهداشتی و پیشگیری می‌باشد، بطور قابل توجهی پایین‌تر از دو دوره دیگر مراقبت‌ها می‌باشد و واحدهای مورد پژوهش دارای آن مهارت و دانش مطلوب برای پیشگیری از سرایت این بیماری به خودشان، نوزاد و سایر افراد خانواده نمی‌باشند.

کاربرد یافته‌ها:

با توجه به نقش چندگانه ماما در کلیه ابعاد، لازم است که دانشجوی مامایی امروز و مامای فردا، ضرورت مسئولیت چندگانه خود را در حین تحصیل دریابد. بنابراین در این راستا پژوهشگر امید دارد که با استفاده از نتایج این پژوهش و کاربرد آن در

وزارتخانه‌ها و سازمانها از جمله رادیو و تلویزیون و رسانه‌های گروهی به آموزش دانشجویان و خانواده‌هایشان در خصوص مراقبت از این زنان بپردازند.

- با توجه به یافته‌های پژوهش که بیانگر آگاهی متوسط دانشجویان مامائی می‌باشد یعنی از سطح مطلوبی برخوردار نیست، پیشنهاد می‌گردد که مسئولین کمیته تحقیقات دانشکده‌های پرستاری و مامائی و دفتر کمیته تحقیقات پرستاری و مامائی مستقر در معاونت پژوهشی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی با استناد بر یافته‌های اینگونه پژوهشها با تشویق دانشجویان مامائی به انجام تحقیقات در ابعاد گسترده و ناشناخته بیماری ایدز، آگاهیهای لازم را جمع آوری نموده و با تکیه بر این اطلاعات در آینده برنامه‌ریزیهای موثر در جهت کنترل و پیشگیری و سایر جنبه‌های بیماری انجام پذیرد.

پیشنهادات برای پژوهشهای بعدی بر اساس یافته‌ها:

- براساس این یافته که آگاهی دانشجویان سالهای آخر مامائی از مراقبتهای حین زایمان زنان مبتلا به بیماری ایدز بیشتر است، پیشنهاد می‌شود، پژوهشی تحت عنوان "بررسی سئل آگاهی ناکافی دانشجویان مامائی در رابطه با مراقبتهای دوران بارداری و پس از زایمان زنان مبتلا به ایدز" به عمل آید.

- یافته‌های پژوهش نشان داد که متخصصین پزشکی سهم کم و آگاهی متوسطی را در اطلاع رسانی به دانشجویان مامائی داشته‌اند، لذا پیشنهاد می‌شود پژوهشی تحت عنوان "بررسی میزان آگاهی متخصصین پزشکی در زمینه شناخت بیماری و مراقبتهای دوران بارداری، حین و پس از زایمان زنان مبتلا به بیماری ایدز" انجام گیرد.

باردار مبتلا به ایدز وحشت نداشته باشند و نحوه برخورد با این زنان و مراقبت این بیماران را بیاموزند.
- بر اساس این یافته که مطالعه کتب، مجلات و روزنامه‌ها بالاترین درصد آگاهی از طریق منابع کسب اطلاعات واحدهای مورد پژوهش را تشکیل داده است، لذا غنی کردن کتابخانه‌ها و در اختیار قرار دادن جدیدترین مجلات علمی جهان به تعداد کافی از نتایجی است که توجه مدیران دانشکده‌ها و مسئولین امر را به آن معطوف می‌دارد.

- یافته‌های پژوهش نشان داد که تعداد بسیار کمی از واحدهای مورد پژوهش در سمینارهای علمی شرکت کرده‌اند و از آگاهی متوسطی برخوردار شده‌اند. این مسئله می‌تواند مورد توجه مدیریت آموزش مامائی قرار گیرد تا با تشکیل سمینارهایی در رابطه با مراقبتهای دوران بارداری حین و پس از زایمان زنان مبتلا به بیماری ایدز سبب بالا رفتن کیفیت مراقبتهای زنان باردار مبتلا به ایدز شوند.

- بر اساس این یافته که میزان آگاهی دانشجویان از مراقبتهای دوران بارداری، حین و پس از زایمان زنان مبتلا به ایدز در سطح متوسطی قرار دارد، کلیه دانشجویان مامائی با مد نظر قرار دادن نتایج این تحقیق می‌توانند به نقاط ضعف خود پیرامون آگاهی و مراقبتهای دوران بارداری حین و پس از زایمان زنان مبتلا به ایدز پی‌ببرند و بر آن شوند، تا با شرکت فعال در سمینارها و مطالعات پیگیر با کسب اطلاعات بیشتر موجب ارتقاء کیفیت مراقبتهای در بالین گردند.

- یافته‌های پژوهش مبین آن بود که نقش رسانه‌های گروهی بخصوص رادیو و تلویزیون بعنوان منبع کسب اطلاعات در آگاهی دانشجویان ضعیف می‌باشد. این مسئله می‌تواند مسئولین وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی را راهنمایی نماید تا با توجه به امکانات آموزشی و قدرت جلب همکاری سایر

منابع:

- 1 - Acosta , yvonne , "HIV disease and pregnancy antepartum and ttrapartum care". J.O.C.N.N. Vol. 21. No. 2 , March / April 1992. pp: 101
- 2 - Allen , Mersson. " Primary care of woman infected with HIV ". Obstetrics and Gynecology clinics of North America . 1990. pp: 65.
- 3 - Baker , Uovan. et al . " Direct HIV Tests". Lancet. NO. 20. 1987. pp: 1213.
- 4 - Bastin , Norma. et al . "Post Partum care of the HIV Positive women and her new born". J.O.G.N. Vol. 21. No. 2. March / April 1992. pp: 105-106.
- 5 - Bobak and Jenson . Maternity Nursing. st. Louis : the C.V. mosby co . 1991

- بر اساس این یافته که متوسط آگاهی دانشجویان سال سوم از مراقبتهای دوران بارداری زنان مبتلا به ایدز نسبت به متوسط آگاهی دانشجویان سال چهارم از مراقبتهای دوران بارداری زنان مبتلا به ایدز بیشتر است، پیشنهاد می‌شود، پژوهشی تحت عنوان " مقایسه میزان آگاهی دانشجویان سال سوم و چهارم مامایی از مراقبتهای دوران بارداری زنان مبتلا به بیماری ایدز" انجام گردد.

- با توجه به اینکه کمبود آگاهی می‌تواند ناشی از نگرش منفی دانشجویان نسبت به بیماری باشد، پژوهشگر با پیروی از نظرات متخصصین امر معتقد است که برای اطمینان از آگاهی لازم است، نگرش و عملکرد دانشجویان نیز مورد ارزیابی قرار گیرد. به همین دلیل پیشنهاد می‌شود پژوهشی تحت عنوان "بررسی، نگرش و عملکرد دانشجویان مامایی در مورد مراقبتهای دوران بارداری، حین و پس از زایمان زنان مبتلا به ایدز" انجام گردد.

- از آنجائیکه نتایج حاصل از این پژوهش به سایر دانشجویان مامایی در شهرهای دیگر ایران قابل تعمیم نیست، لذا پژوهشگر پیشنهاد می‌کند که پژوهشی تحت عنوان "بررسی میزان آگاهی دانشجویان مامائی از مراقبتهای دوران بارداری، حین و پس از زایمان در دانشگاههای سراسر کشور" انجام گردد تا نتایج دقیقتر به دست آمده و برنامه‌ریزیهای آینده در سطوح وسیعی قابل اجراء باشد.

نظر به اینکه آگاهی و نگرش نشاندهنده شناخت کافی می‌باشد، به همین دلیل پیشنهاد می‌شود پژوهشی تحت عنوان "بررسی، نگرش و آگاهی دانشجویان مامایی از وظایف آنان در مراحل مختلف بارداری، حین و پس از زایمان زنان مبتلا به ایدز" به عمل آید.